

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік 20 кор.
на пів року 10 кор.
на чверть року 5 кор.
на місяць 1-70 кор.

За границею:

на цілий рік 16 рублів
або 36 франків
на пів року 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі члени по 16 сот.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш; а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о 5½ год. пополудні.

Реданція, адміністрація і експедиція «Руслана» під ч. І. п. Домбровського (Хорунщини). Експедиція місцева в Агенції Соколовського в пасажі Гавемана.

Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 20 с. від стрічки, а в «Надісланім» 40 с. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 30 с. від стрічки.

Австро-угорські угодові переговори.

(X) Міністер-президент Сель був у Відні і переговорював з д-ром Кербером, а хоч вісти про ці переговори мають лише услівну вартість, всеж таки вислід сих переговорів був такий, що можна їх вважати не лише звичайною формальністю. Сей зворот в угодових переговорах не є несподіванкою, бо зараз після коронної ради стало відомо, що монарх висловив рішуче бажанє про потребу дальших переговорів і міністер-президент Сель не міг після того довше проволікати справи, чи се єму мило або неміло, чи він се зробив би радо або сердито, він був приневолений почати з д-ром Кербером нові переговори. Лише в Угорщині є се несподіванкою. Там так освоїли ся з думкою, що віднова переговорів лише тоді можлива, наколи др. Кербер зрече ся торжественно всіх своїх домагань, що сьогодні не хотять там повірити віднові переговорів без зреченя д-ра Кербера що-до інтересів Австрії. З сего виходить, що не так може Сель займав таке непохитне, національно загорілою назнаменоване становище в угодовій справі, як радше ті круги, що стояли за міністром-президентом і бажали мати рішучий вплив на державну політику.

Годить ся признати, що великої треба відваги, в суперечности до поглядів тих кругів іти такою дорогою, яка від перече-ня веде до компромісу. Сель показав сю відвагу і не злякав ся стати в суперечности з загальними струями в справі угоди в Угорщині, які раді би вважати Австрію вазальною державою, а доказав те сим, що відповів вимагам монарха.

Позаяк віднову угодових переговорів попередила відміна нот, якими промощено дорогу і обмежено область пересправ, то годі тепер ще подати певний погляд, чи взагалі послідувало яке наближенє в ріжницях поміж обидвома правительствами і як далеко сягає се наближенє. Можна догадувати ся, що з того часу, як постановлено до участі в пересправах покликати дотичних ресортових міністрів, не розходить ся вже о безплідні пересправи що-до ріжниць, але що почала ся акція, яка змагає до їх вирівняня. Що ріжницї між обидвома правительствами, як не вирівнали ся, то бодай зменшили ся, можна догадувати ся і з сего, що не др. Кербер але Сель троха уступив. Сель був приневолений радо чи нерадо полишити сей засадничий погляд, що угодові постанови, узаконені в Угорщині артикулом 30-им з 1899. р. а в Австрії цісарским розпорядком з 21 вересня 1899. р. не є незмінними. А так само був Сель очевидно приневолений зірвати з сим поглядом, що при установі цлової тарифи може єму лише о те розходити ся, щоби до осягнених уже значних користий придбати ще значнійші нові успіхи. Коротко сказавши, Сель був приневолений на вернути ся до сего єдино справедливого погляду, що передовсім угодова справа є неподільною справою, якої користи і шкоди треба вілости з собою

порівнати, а не в поодиноких лише частинах, і що австрійському міністрови-президентови треба конечно поробити ті незначні уступки і дати ті поруки, без яких він не може довершити своєї задачі і перемінити угоду, видану дорогою розпорядку в парламентарну угоду.

Наколи річ так має ся, то Сель рішив ся на формулу, яку вже єму з австрійського боку піддавано, іменно на формулу, що не ходить о те, щоби він був приневолений до відвороту, лише щоби заняв нове становище. Тоді можна буде сподівати ся, що угодові переговори будуть дальше відбувати ся гладко і що вже недалеко до сеї ціли, якою є осягненє угоди можливої і корисної не лише для Угорщини, але також можливої для Австрії. При тім одначе не треба забувати, що окрім засадничих політичних трудностей в самім предметі є багато перепон, які вимагають багато труду і заходу, щоби діло почате довести до успішної розвязки. Коли в нарадах комісії німецької цлової тарифи, де не розходить ся о інтереси двох держав, а лише о інтереси поодиноких верств населеня, справа стрічає стілько трудностей і перепон, о скількож труднійше вести пересправи при таких суперечних інтересах обидвох наших половиць монархії в справі цлової тарифи. В угоді Австрії з Угорщиною треба узгляднити не лише природну суперечність між рільництвом а промислом кожної поодинокі держави, але також поробити з того відповідні висновки. Се є вельми трудна робота, якої не можуть легковажити обидва правительства.

При всім тім однакож небезпечности і перепони не є такі великі і непоборимі, як здавало ся, тоді, що обидва правительства зірвали пересправи і заняли ворожі становища. Коли після того, як здавалось, що обидва міністерства подадуть ся до димісії і відносини між ними були вельми напружені, повело ся монарсі їх зблизити і довести до віднові пересправ, то нема чого сумнівати ся, що й інші перепони дадуть ся усунути. Показало ся, як нераз у вельми трудних хвилях, що корона без нарушеня інтересів одной або другої половини монархії, уміє обезпечити інтереси цілости і єдности держави.

Д О П И С Ь

З Коломїї.

Жите серед рускої інтелігенції коломиїської в минулім році було дуже невідраднє — а від сецесії учеників майже зовсім підупало. Многі обидились і усунули ся від всього, а інші, маючи много занятя, не могли займати ся справами народними. От в. пр. відбули ся збори тов. педагогічного: ухвалено вже з початком сего року інститут дівочий, а о. сов. Войтіховський обіцяв навіть причинити ся до закупна дому більшою квотою, а як чуєм, то навіть на руки голови п. Макарушки зложив першу рату — о інституті нічого не чути! А добре се діло було би. Наші панночки перебуваючи на станциях по польских домах, не навчать ся ані своєї історії, а коли деякі педагоги в школі закупають їм

«mówić tym baranim językiem», — зачинають помалу забувати і свою рідну мову. Що так ще не стало ся, се заслуга о. кат. Гриньовського. Він не тільки, що совісно сповняє свій обовязок, але учить безкорисно свої учениці співу церковного і свьітского. Що неділі сьпівають они зі своїм о. катехитом підчас Служби Божої в церкві, як також беруть участь в многих концертах діточих, а навіть минулого року єго заходами відсвяткували учениці і ученики шкід народних память Тараса Шевченка, чого перед тим не бувало.

Товариство «Боян» в тім році проявляло мало життя — а тепер переживає критичну хвилю — бо на разі зістало без дірігента. О. Курпяк, під котрого управою коломиїський «Боян» так розвивав ся — з причини великої праці в парохії зрік ся сеї гідности, а що о. Гриньовський є також обтяжений працею, бо крім того що учить в школі виділовій жіночій, провадить також учеників в гімназії і належить до кількох виділів товариств коломиїських, а се дає єму немало праці. Так стоїть справа з «Бояном», але за те вже є в завязку нові товариства, як «Руский Сокол» і «Товариство задаткове».

В тов. «Родина» нема того тепла родинного, яким віяло давнійше. Не дивно отже, що комнати свьітять пустками. Вчаси усправедливує ся се тим, що многі брали участь в вечірних богослуженях і реколекциях, уряджуваних о. др. Хомишином. О. др. Хомишин не дає спокою деяким людям, що певно мають до него якусь личну уразу і старають ся єму всякими способами докучити, поміщаючи про него не тільки в руских, але і в польских часописях, як в «Dziennik-u polsk-im» неправдиві дописи. О. адміністратор є над сили працьовитим чоловіком. Церков привів до порядку, а своїми красними проповідями і небувалими в Коломиї богослуженями стягнув не тільки інтелігенцію, що передше зановняла лавки в взуїтским костелі, але міщан та ріжних возних і листоношів, що вже потапали в взуїтско-польских філях. Тепер в церкві все, чи то неділя чи свьято, а навіть і в будні дни повно людей, чого давнійше не було. Всі цїнять тому о. доктора за єго працю в виноградї Христовім, як і за те, що казав позмінювати обрусї з престолів та позмітати віковичні порохи зі стїн та образів. Коломиїське міщанство полюбило свого адміністратора, бо хіба тільки він один уміє з ними говорити і їх до ріжних практик релігійних наклонити. Короткий побут о. доктора зачинає вже видавати добрі овочі.

Стільки на тепер, а небавом напишу дещо більше про нашу Коломию і околицю.

В. П.

З другої півкулі.

III. Відпись письма ц. і к. міністерства заграничних справ дня 1. марця 1901 до ц. к. міністерства внутрішних справ.

Ц. і к. міністерство заграничних справ має честь смірно переслати хвальному міністерству в прилові заосмотрену статистичною табелею відпись звіту ц. і к. консуляту в Курятибі з 31. грудня м. р. до ц. і к. амбасади в Ріо Жанейро, дотичного положеня наших емігрантів в Паранї, з просьбою о недалекий зворот. Як хвальне міністерство хоче пізнати з сего письма, відносини в сій цілій державі і для чужих колоній

стів дуже прихильні і тому від еміграції в ці стороні можна лише як найуспішніше відраджувати. Що стосується спеціально того, в справу здану консуля наведеного нападу на австрійських кольтоністів в Жангаді (кольтонія General Carneiro) регулярним бразильським війском, ц. і к. міністерство заграничних справ має честь заявити, що після недавно тут наспілого донесення ц. і к. амбасади в Ріо Жанейро заряджено бразильськими війсковими властями розслідувати про їх виступлене і заподіяну шкоду. Ц. і к. амбасада на підставі цих вислідів буде тепер старати ся всіма средствами, якими розпоряджує, досягнути шкоро відшкодоване сиріт по наших убитих горожанам.¹⁾

Дотичного випадку, обговореного дальше в справовданю консуляту, нападу диких індіанців²⁾ на кольтонію Люцена, замешкану австрійськими Русинами, ц. і к. амбасада, після розвідання фактичного стану через ц. і к. віцеконсуля, якого в сій цілі і задля найпершої помочи вислала на сю оселю, — звернула ся до бразильського уряду з просьбою, щоби зарядив відповідні, охоронні средства задля здержання набудуче подібних подій. Колиж сей перший крок ц. і к. амбасади остав без вислуду, дня 12. грудня с. р., як се недавно донесли, она наново звернула ся в сій справі до бразильського правительства і також на дальше не занегає ставлянь, щоби зі сторони компетентного уряду вийшли потрібні зарядження задля обезпечення осель наших виселенців в тамтих сторонах.

Однак успіх в дотичних підпринятих і евентуальних до підприняття кроків все таки є невпевнений в огляду на велику незалежність адміністрації поодиноких станів від цензурального правительства республіки.

З політичного поля.

Грунвальдська річниця дала понуку пос Кльофачови, звернути ся з ось яким листом до львівського комітету задля єї устроєня:

Шановні Панове! Ваше сьвято є і нашим сьвятом чеського народу. Під Грунвальдом в борбі против снільного відвільного ворога плила також чеська кров. — Жізка стояв тоді зі своїми відділами в однім ряді з вашими бодрими предками. Грунвальд є для нас символом спільности в тяжкім бою о народний бит. Грунвальд говорить нам, що в сім бою побідимо, подавши собі руки, а так спільно сильні будемо безоглядно бити ворога. Доба є важна, а приводить нам і вам тяжких хвиль аж надто. Мальборська промова є сильним ударом в звін, який визнає нас до бачности. В Мальборгу скликано Німців до борби против Славян. — Ваше сьвято є відпо-

¹⁾ До тепер, амбасада не змогла нічо зробити, як се писав п. Валькович (Руслян ч. 133).

²⁾ Ботокудів.

³⁾ Николай Юристовский.

віддю на тевтонсько-всенімецький алярм, а Грунвальд є кличем, під яким будете бороти ся не лише ви, але і ми, Чехи.

Простягаємо руки до польського народу і зовемо: Ваша небезпечність є і нашою небезпечністю! Надходить доба славянської солідарности против пангерманських затій. Солідарність ся побилла Німців під Грунвальдом і ся солідарність зведе на них Грунвальд еще в вишній добі.

З братерским поздоровленем за окружний виконуючий комітет народно-соціального товариства в Празі: В. Кльофач, голова і посол до державної ради, Йосиф В. Клечук, секретар, І. Прецль, редактор «Česk-oi demokrac-ii».

Англійський президент міністрів в Сельсбері (Salisbury) уступив задля своїх вікових літ і потреби випочинку, а місню уложеня нового кабінету обняв міністер Бельфур, провідник уніюністичної партії. Вчера відбули ся збори сєї партії, на яких промовляв Бельфур і між иншим висказав жаль, що мусять зречи ся попере-тя одного з найвизначнійших товаришів іменню канцлера скарбу, лорда Гіксбаха, який згословив свою димісію. Остаточо заявив, що при обняттю керми міністерства не має нічого нового до висказаня, бо політика партії остає незмінена, хоча особисті зміни в кабінеті не є виключені. Омісля забрав голос Гіксбах і заявив, що нікого так не поважає, як провідника партії Бельфура, але вже перед двома роками просив Сельсбері-ого о звільненє з уряду, хотяй з ним товаришував 25 літ, і лише на вго наляганя остав на дальше, а тепер уважає відповідною пору уступити місця молодшому. Однак, щоби зложити доказ поважаня для теперішнього прем'єра, він останє еще короткий час в кабінеті. — Як доносить бюро Райтера, на підставі слів, висказаних Бельфуром, сподіють ся знатних змін в складі кабінету.

Новинки.

— **Календар.** В середу: гр.-кат. Мокія, Анатолія; рим.-кат. Фавста. — В четвер: гр.-кат. Андрея крит.; рим.-кат. Алексія.

— **Заяви признача для ВПрессьв. Митрополита.** В день св. Петра і Павла зібрані в дому о. Глиньського в Бучневі (терноп. пов.) гості вислали до Впрессьв. Митрополита такую телеграму: «Сьвященики і всі зібрані гості в день св. Петра і Павла складають Вашому Високопреосвященству глибокий поклон і найцаршу подяку за ревну оборону справи рускої гїмназії в Станіславові і прав руского народу». Підписали: Др. Омел. Гладшиповский, о. Володим. Громницький, о. Ізид. Глиньский, о. Мик. Михалевич, о. Мик. Чубатий, о. Алекс. Митронович, о. Іван Колянковский, о. Ів. Любевич, о. Волод. Микитка, о. Ант. Копертинський, о. Йос. Бородиєвич, о. Василь Копитчак, о. Мих. Гайдукевич, о. Евст. Цурковский, Юлія Любовичева, Владисл. Мироновичева, Юлія Глиньска, Емпл. Гайдукевичева, Антін Стахевич, Олекса Трач, Андр. Бойко.

Подібну телеграму вислали сьвященики,

переважно з тербовельського деканату: «За оборону прав руского народу взагалі, а в комісії шкільній з особна, шлемо укліну сердечну подяку, заявляючи для Вашого Високопреосвященства синівську любов і всегдашний послух, котрих ніякий гнет лукавий ослабити не в силі». Підписали: Петро Білинський, Василь Коржаньский, Іоан Токар, Кирил Левицкий, Іоан Сандецкий, Ярослав Білинський, Епифаний Роздольский, Іоан Машак, Василь Левицкий, Платон Карпинський, Сімеон Савула, Діонісій Коцюба, Іоан Кліп, Казимір Савицкий, Володимир Соневицкий, Лазар Боднарук, Тадей Рогошевський, Теодор Цегельский, Іоан Волянський, Андрей Тимус, Іван Кордуба.

— **Вступний іспит** до І кл. рускої гїмназії у Львові здали в передферіальнім речинці 114 учеників, а перепало 15. Можна надіяти ся, що по феріях зложить іспит, як що року, яких 60 учеників, а тоді будуть в І класі чотири відділи.

— **На пам'ятник Т. Шевченка** аложила VII кл. рускої гїмназії у Львові 57-78 К з причини, що не могла урядити вечериці в честь Т. Шевченка і передала єї гроші Наук. Тов-у ім. Шевченка.

— **Нові церкви** будуєть в Модричі коло Дрогобича і в Чорткові.

— **В Добромірці**, збаразкого пов., мало відбути ся в суботу віче. Народу зібрало ся тьма-тьменна, бо до 7.000. Однак жандармерія розігнала вічевиків. Около 1.000 селян зробило довірочні збори за запрошеннями, а проці, для котрих не стало запрошенєв, зібрали ся в лісі на нараду і ухвалили страйкувати на панських ланах аж до підвисненя платні.

— **Рільничі страйки** вибухнули в збаразкім повіті в селах: Шельпаки, Сухівці, Лозівка, Медичь і Кошляки, а вже передше застрайкували селяни в Гнилицях. До Гнилиць — як доносить «Діло» — староство вислало компанію 55 п. п. — В Тернопільщині страйкує село Глубичок. — В Рудеччині проявив ся страйк в Кліцку. — В львівськім повіті почав ся страйк в Гаєх і Білці шляхоцькі.

— **Іспит зрілости** в реальній школі в Станіславові здали: Тит Билинкевич, Йос. Тішинський, Анз. Демпняк, Волод. Домініковський, Озм. Гедлічка, Оз. Гольдшляг, Ант. Важевський, Фр. Піша, Зенон Пук (з відзн.), Сем. Райх, Г. Шрагер, Вінк. Станишевський, Г. Вайцман і Віт. Вейбовський.

— **Іспит зрілости** в учит. муж. семинарії в Станіславові здали: Йос. Ясіньский, Леонтій Ясеньчук, Фер. Крамер, Стан. Серадзький (з відзн.), Мих. Марковский, Лев Возвенька, Людв. Петровский, Яков Сас Попель, Дмитро Загайкевич, Фридр. Сенюк, Волод. Семіотович, Ів. Шанявський і Стан. Вейбіцкий. Один кандидат репробований на рік, а 7 одержали поправки.

— **З Хоросткова** (на Подолі) пишуть нам: В понеділок минулого тижня в день св. Івана Хрестителя і в неділю дня 13. с. м. двір в Сорочі коло Хоросткова двома фірами звовив міпанку для худоби скошену таки в неділю і в руске сьвято. Двір є власністю гр. Семельської з Хоросткова, котра своїм коштом удержує «siostry» в Сорочі на польське руских дітей, бо в Сорочі всіх латинників-Русинів є небільше як 60 душ Село Сороча лежить в скалатскім повіті і є прилучена до парохії Дубковець, де парохом є капанський магатор о. Галька. Він доси так пастирював в Сорочі, що тепер ширить ся там сізма, а пропагує єї анахорет Стефан Ольшевський і доси яких 23 душ перейшло на

Про конєчність середної і висшої освіти жіноцтва і інтелігенції.

Беручись до порушеня питання про жіночу освіту — я не чув ся вповні компетентним, в так важній по мойї думці справі забирати голос. — Признаюсь, що я зробив се з певною неохотою, і тільки в тій надії, що справа мною тут аналізована а доторкуюча живих, ширших інтересів інтелігентнійшої частини нашої суспільности, чєй прецінь викличе яке-таке зацікавленє і може дати почин до дальшого та основнійшого єї розслідуваня. Яко лікар розбирати-му сю справу методом лікарської обсервації і аналізу. Стану при тім на нашім питомім народнім ґрунті, бо не хотів-бим справи завадто комплікувати і статись через се неясним. Лишу на боці всякі непотрібні, та шумні фрази про «еманципацию жіноцтва», тож небуду томити Вн. слухачів висчислюванем всяких стор.-статистичних дат маючих на цілі доказати, як стоить у ріжних культурнійших народів освіта жіноча — і яку ролю відгравляє сучасна жінка на ріжних для

неї доступних полях духової праці. — Переживаємо, як звісно, часи дуже горячкові, а в многих зглядях навіть невротичні. Надмірна і интензивна продукція людського духа витворила масу житєвих потреб — викликала у людей, доселі нечувані, а навіть подекуди вирафіновані стремління і охоту до повного, нічим необмеженого уживаня сьвіта. Старі патріархальні порядки і повня розпадають ся майже в наших очах, настають нові, в ріжних потреб впливаючі конфлікти — нові форми житя. Условини житя роблять ся тяжшими, а і дотеперішні відносини людей межі собою заострюють ся чим раз більше. Борба на «житє і смерть» — еманципация широкых, доселі занедбуваних, закріпощених мас народа — рух феміністичний, оригінальний і іноді фантастичний «сецесіонізм» в штуці — а «декадентизм» на поли літератури — зі своїм безграничним обожанєм індивідуалізму і «нагої» душі — всі є модерні обяви, суть тільки доказом, що наш, дотеперішний, з такою тугою бережений організм старіє ся, а ми переживаючись, пробуджуємо ся до нового житя...

Немов олива по погасаючим, але єще гліючим огню, розливаєсь по нашім анемічнім і вичерпанім організмі, сильно вибухаюче, оживляюче жерело новочасної літератури і філософії

з новими думками, радами і надіями. Богато в них фантазії та утопійних гадок, але є безперечно і здорові зерна, і майже всюда прозирає добра воля, поправити тяжкі обставини житя. Не буду тут розводитись близьше о многих як куди навіть дуже талановитих діячах і пропагаторах нової ідеї, бо не входить се в обсяг моего нинішнього відчиту, а ограничу ся тільки до споминки про літературно-філософичну діяльність Friedrich-a Nietzsche-ого¹⁾, сего новійшого наскрізь оригінального, так сказав-бим — «уномішаного» гєнія.

Фр. Ніцше в своїх безчисленних і швидко публікованих працях розриває й нехтує невчуванім цинізмом дотеперішні морально-естетичні понятя доброго й злого — наругуєсь з сарказмом з новійших альтруїстичних стремлінь й здобутків науки, а нищучи безощадно все благороднійше й братерське — пропагує він своїми подекуди навіть гєнійськими афоризмами якусь (безглузну) ідею — беззглядного аристократизму духа «теорію надчоловіка». В своїй заłości не забув він й на заледво пробуджуюче ся й о своїй незавидній долі роздумуюче жіноцтво. Жінка в єго очах вєть то якась без-

¹⁾ Фридрих Ніцше, був професором базильського університету; помер в 1900 р. на розм'яченє мозку.

схізму, бо їдали сповідати ся на Буковину до схізматикув і виразно вірають ся католицької віри.

— **Віроісповідні відносини в Німеччині.** В Німеччині оповіщують тепер перші офіційні дані про віроісповіданє населєня німецької держави після конскрипції з 1. грудня 1900. З них виходить, що число католиків від р. 1890 відносно більше прибуло, чим евангеликів. Прибуток жидів багато менший, чим ісповідників християнських вір. Порівняне з вислідами передповідної конскрипції з р. 1895 не можна перевести, бо тоді донити не розширили ся на релігійні відносини. Ціле населєне держави виносило в грудні 1900 р. 56,367.178 против 49,428.470 в р. 1890, так що в тих десяти літах прибуток виносив 6,939.708 осіб, або 14 процент. Число евангеликів (лютерани, реформовані і уніяті) виносило 35,231.104 против 31,026.810 в р. 1890, отже тепер о 4,204.294 або 13,6 процент більше. Католиків начислено 20,327.913 против 17,674.921 в р. 1890, так що тут прибуток виносить 2,652.992 або 15 процент. Межи загальним числом католиків находило ся 6.472 греко-католиків против 2.992 в р. 1890, так що їх число більше чим подвоїло ся. Інших християн начислено 203.678 против 145.540 в р. 1890; отже прибуток винос 58.138 або 40 процент. Число жидів зросло в останніх десяти літах лише з 577.884 на 586.948, отже о 10.064 осіб або о 3,4 процент. Ісповідників нехристиянських вір (крім жидів) начислено 995 против 562 в р. 1890, осіб вільного віроісповіданя 10.602 против 6.510. При 5.938 (в 1890 р. 6.243) особах не було жадного означєня віроісповіданя. На 1000 осіб приходять в Німеччині 625 (в 1890. р. 628) евангеликів, 361 (308) католиків, 10 (11) жидів і 4 (3) особи інших або невідомих віроісповідань.

— **Рускі Робінзони а управа льну і ткацкій промисл домашній.** Знаємо, що наші поселєнці в Параї, хоть — при дуже тяжкій праці на своїх ґрунтах — мають що їсти, то однак не мають де збувати своїх смирих продуктів і дуже тяжко їм о грїш. Незвичайно великий клопіт мають там з одежою, бо там всякі товари дуже дорогі; неодя ходять одже в лісах часто убраний майже «à la indiano». Щоби сему зарадити, треба взяти ся там до управи льну а чей там знайдуть ся між поселєнцями свої ткачі, котрі в старім краю ткали полотна в хвилях вільних від господарки. — На оселях панує пересуд, що там лен не удає ся, а се тому, що кільком не поведла ся проба его управи. Тимчасом, як видимо, а проб піднятих в рускім Ріо Кляро (на лівій четвертій) удає ся лен. Ріо-клярці могли-б отже займатися продукцією полотна. (На кольоніях не удає ся також узиска-ти свого насїня бураків і спроваджуєть все свїже з Галичини, аж спеціально на одній з кольоній — С. Барбара мають своє насїня бураків; се, здає ся, властивість землі). — Іменно ось читавмо в 20 числі курїтської «Gazet и Polsk-oi», що якийсь Лєсінський з Ріо Кляро привіз до Курїтби прїбки прядива льняного і грубого й тонкого полотна. «О прядиві — пише Gaz. Polska — можемо лише се сказати, що є прєкрасне і сильне. Грубе полотно зовсім відповідне на шаравари і кафтани було би далеко ліпшим а значно тривкіїшим матеріалом при праці, як дорога гандита німецька. Тепер полотно уживас ся на мішки. Тонке полотно, густе о рівній і гладкій нитці, знайшло би охочих набувців Курїтбі, ако відповідне на біле і простирала. Всі прїбки доказують, що дотеперїшне твердженє, будьто би лен не удавав ся в Пара-

ї, не є отже оправданє. Причиною тої гадки є отже проба, яка не поведла ся з причини злого насїня або неумілости пробуєного. Господар, який займаєть управою льну, звєсь Собанський, мешкає на четвертій лїній на кольонії Ріо Кляро (т. є в рускім Ріо Кляро — Ред. Рус.) Олій льняний продає він в Ребусас (станция залїзниць коло Ріо Кляро). Насїне купують від него всілякі люди по 8 мильрейсів за кварту (10 літрів). — Сю замїтку з «Gaz. Polsk.» подаємо на увагу нашим поселєнцям, нехай беруть ся до управи льну і радять собі домашнім промислом ткацким, щоби не свїтили грїшним тілом у тим «раю брендзолїйскім», де не мають навіть — на нафту і сіль, а не то на дорогу одїж. — Нехай собі бідняки радять, так як їх першовзір — славий Робінзон Крузоє — собі радив.

Іван Г-юк.

— **Вїсти з америкацької Руси.** Процєс між католиками а православними о церков в Бівер Крік (в Альберті, Канада) вєде ся вже від кількох місяців. Недавно в судї в Едмонтон перєслухано о. Жолдака, французского єпископа і православного свїященника.

Дня 20. червня с. р. помер в Пітєбургї Па Андрей Андрейчин родом з Устя руского в Галичині. Покійний — як пише америк. «Свобода» — був першим Русином, що посєлав ся перед 22 роками в Пітєбургї, заснував брацтво св. о. Николая, причинив ся головю до побудованя величавої церкви і був організатором місцевих Русинів. Честь его памяті!

Slovenski Amerikan доносєть, що з каси кацалского «общєства Соединєніє» пропаєло 33 тисячі доларів. Вже то америкацькі кацапи не відбігли далеко від наших кацапів.

В Jersey City N. J. відбуло ся дня 13. с. м. посєвячєне нової церкви. Рано відправлено торжєственне богослужєнє, а вечером був вокально-деклямаційний вечерок.

— **Вибухи вулкану Мт. Пелє на Мартинїці** тєрають ще доси. В ночи на недїлю був дуже сильний вибух огнєстого дощу, граду каміня і попелу.

— **Вежа св. Марка в Венеції завалила ся.** Перед кількома днями замїтили мешкапці Венеції, що старинна вежа св. Марка подала ся на бік і гривить завалєнем. Вежа є висока на 98 метрв і на нїй містять ся дзвіниці. Міска рада зібрала ся сейчас на засїданє і порїшила скріпїти вежу залїзними клямрами і обмежити звонєнє. Та ще заки заряджено скріпленє вежі, она завалила ся і цїрвала з собою Льожї-єтту Мансовіа і крило палати Реале. Катастрофа стала ся вчера рано, але ніхтє з людей не єтратив житя, лише кілька осіб є ранєних. З цїлої вежі остала лише висока на 30 м. купа румовища на площї св. Марка. На вість про катастрофу міністерство вислало до Венеції окрему комісію, яка має вислідити, хто виновний, що вежа завалила ся, а при тій нагодї комісія огляне інші старинні будівлі.

Завалєнє вежі св. Марка викликає в цїлій Італї велике вражєнє і пригнобленє, а зі всїх сторїн надсилають датки на єї відбудованє. Міска рада Венеції і каза ошадности призначили на сю цїль по 100.000 лірв.

— **Обезпечєнє перед близнятами.** На оригінальну гадку впаєло одно з товариств обезпечєнє в Лондонї, іменно приймає обезпечєнє від родин на случай уродин близнят або тройків. Сей новий рід обезпечєнє найшов відразу богато приклонників, бо в першім місяці вплинуло кількадесят тисячів полїє.

душна, мертва річ, абсолютна власність мушци, сотворєна єдино до послуху й его вигода, до роджєня дїтей й до достарчваня в его будучій звїрєкій державі потрібного жовїра. Прихильників жіночої справи пятає іменем «плосколюбства» а їх змаганя до поправи долї жіночої — проявом «декадєнції» сучасної людскости — спиянєного появлєня панованя «надчоловіка».

Сей, з таким жаром пропагований й наскрізь негуманный свїтогляд Nietzsche-яїзму, містить в собі безперечно певну небезпєку для сусієльности, спеціально є він небезпєчний для нашої залєдко що пробуджуючої ся культуры, тим більше, що знаходить він чимало приклонників в формі плитких й без всякої глєбшої аналізи духових праць модерністичних писатєлїв.

Тому то й не без річи буде, застановити ся нам близше без всякого упереджєня й надмірного одушевленя, над так важною справою, якою єсть у сїй порї для нашого сильно-зворужєного організму — «жіноча освіта»!

Пєсїмїсти й мїзантропи, осьїяї відчувають тагар прикрїх обставин й хотє видять наглядно прикре становиско нашого жіноцтва, придивлюють ся тому рівнодушно, а в своїй безрадности твердять навіть, що так завсїди було й мабуть й на далї змінити ся не може. Гуманїїші й

свїтлїїші люде двигачі науки й освїтї, видять як-раз в тих прикрїх обставинах нашого житя а далї в нагляднім, повільнім розкладї сусієль-ного організму зародки нового й лучшого уладжєня людских відношєнь, а опираючьєся на мугучєствї й величєзнім розвою наук, котрі отвїрають своїми безчислєнними практичними винаходами масу нових дорїє до улєкшєня нашого житя — вірять й єуть глєбоко переконанї о ваближєнєю ся для людей — нової ліпшої добиєри новочасного «ренєсансє».

В очах тих людей всї ті повисєше цитованї новїїші змаганя й напрямї у сусієльности, до котрих безперечно належить й пробуджуючий ся рух й дбанє жіноцтва про свою долю, єуть тілько обявом змінюющих ся обставин житя на лїпше й зближаючої ся лїпшої доби. Щоби зрозумїти конєчність єманципаційних змагань жіноцтва, треба нам застановити ся, чи становиско жінки в теперїшній сусієльности є дійсно прикре й чи лежить в інтерєсі загалу сусієль-ности, змаганя ті всіма силами підпирати.

(Дальше буде).

— **Оповіщенє.** Подає ся сим до загальної відомости, що по мысли артикулїв IV. до XI. закона з дня 26. жовтня 1896, ч. 220 в. з. д. і розпоряджєнєя ц. к. міністерства скарбу з дня 11. червня 1902, ч. 36270, належать ся в році 1902 слїдуючі опустї в безпосередних податках: а) в податку ґрунтовым опуст 15%, б) в податку домовім з вїємком податку 5% від доходу з будинків увільнєних від чиншового податку, опуст 11½%. Загальна сума загального податку заробкового знизас ся на рік 1902. до тої самої квоти як в роках попередних, с. є до квоти 34,923.952 К. Податок заробковий від підприємств обовязаних до публичного складаня рахунків вичислєних в § 100 уст. 1 і 5 покликаного висше закона, буде на рік 1902 приписувати ся і побирати замїсть 10½% тїлько в квотї 10%. — Опустї під а) и б) будуть обчислєні тїлько від державної належитости податкової з виключєнем додатків автономїчних і зістануть в ц. к. урядах податкових записанї в книжочки податкові, зглядю в накази заплати на сї податки. Коли записанє се буде могло наступити, подаєть кожний ц. к. уряд податковий в своїм чтєї окремими оповіщенями до загальної відомости. — Ц. к. краєва Дирекция Скарбу.

Коритовський.

— **Ц. к. Дирекция залїзниць державних у Львові** оповіщує:

В «Газетї Львівській» розписує ц. к. Дирекция будови залїзницї ліцїтацию на роботи підшляхові, на поверхні і надшляхові на шляху в Самбора до границі галицько-угорської (коло Ужока) на проєктваній залїзницї державній Львів-Самбір гал.-угор. граница. Писемні офєрти належить вносити найпізнійше до 30. липня 1902 до 12. години в полудне до ц. к. Дирекції будови залїзниць у Віднї IV Gumpendorferstrasse 10. Услївїя будови і інші підручники можна переглянути в бюрі висше згаданой ц. к. Дирекції або в ц. к. Управі будови залїзницї у Львові, уліця Баторого ч. 12.

— **Вїсти з станиславівської єпархії.** О. Іван Ших з Сучави одержав 5. мая канон. інституцію яко почетній крилошанин станиславівської єпархії. — Канон. інституцію на парохію Ясеїнів гор. одержав заведатель тої парохії о. Авг. Арсєнїч. — До канон. інституції вїзвали: оо. Іос. Бурачинський з Княждвора на Сажавку і Івд. Ганкевич з Устры ер. на Ключів вел. — Введенї: оо. Яр. Луцїк в заведательство в Бурдїякївцях, Мих. Яцкевич в заведательство ex currendo в Крєхївцях, Пав. Петрицький в завід. в Пилаткївцях і Іван Лятаровський на заведательство ex currendo в Петровї. — Увільнєні: о. Андр. Федїк від сотрудинцтва в Олєші і Волод. Давидович від сотрудинцтва в Нижнєві. — Правитєльство назначило на один рік дотацию для прив. сотрудиників: в Тишкївцях, Джурині, Гвоздї і Вєрбївцї. — Конкуреовий іспит зложив о. Ал. Капустинський з Горошови. — Від конкурсового іспиту увільнений на все о. Теоф. Добрянський з Соколівки. — Відпустку для покріпленя здоровья одержали: оо. Волод. Величковський з Станиславова на три недїлі, Мих. Гулла на 6 недїл, Авт. Підляшецький на два місяці, Іван Велигорский на три місяці, Іос. Тихович на два місяці, Вїнк. Кузик на місяць, Вас. Калитовський на пять недїл, Яр. Марчак на один місяць, Авт. Туркевич на 6 недїл, І. Матковський на 4 недїлі, Єм. Кушїк на 6 недїл, І. Матковський на 4 недїлі, Єм. Кушїк на 6 недїл, Мир. Ліщинський на двї недїлі, Дом. Стеблецький на два місяці, Іос. Бурачинський на 6 недїл, І. Купчинський на місяць, Стеф. Бартош, Вас. Козловський, Нїк. Волянський і Авт. Левицький на два місяці. — Науку релїгїї в реалній школї в Станиславої поручено о. Евст. Шмериковському, а в промисловій і столярській школї в Станиславої о. Волод. Величковському.

Телеґрами.

Париж, 15. липня. З нагоди роковин збурєня Бастилії члєни лїгї патриотичної зложили вівці перед памятником Жанни д'Арк.

Відєнь, 17. липня. З Львондона доноєть до Agence nationale: Велику сензацию викликало ту арештованє якогось австрїйского офіцїра за шпїгунєство. Близші вїсти невзанї, бо удержують їх в тайні.

Гаґа, 15. липня. Лікарї заявїли, що голяндска королева вже зовсім здорова, тому она повернула в Шаунбург до Гаґи.

Берлін, 15. липня. Бюро Вольфа доноєть, що заступники держав вислали до китайского правитєльства ноту в справї знесєня тимчасового заряду в Тїєнсіні.

Вісти господарські, промислові і торговельні.

Рахунок Товариства взаємного кредиту «Дністер» у Львові, стоваришени зареєстрованого з обмеженою порукою, за місяць червень 1902.

I. Стан довжний:

1. Удїли членів	89.586	кор. 22	сот
2. Фонд резервовий	10.521	" 02	"
3. Спеціальна резерва страг	1.111	" 59	"
4. Вкладки щадничі:			
а) стан на початку червня 1,004.182 к. 28 с.			
б) вложило в червни 69.294 к. 47 с.			
разом 1073.475 к. 75 с.			
в) виняло в червни сторін 42.446 к. 62 с.			
Поістає з кінцем червня	1,031.029	кор. 13	сот
5. Сальдо побраних процентів	27.579	" 95	"
6. Непіднята дивіденда за рік 1897, 1898, 1899 1900 і 1901	5.065	" 79	"
7. Кошти спору	763	" 93	"
8. На рахунку різних сторін	542	" 29	"

9. Кредит банковий (в Банку кравім)	146.981	" 64	"
10. Зиск за р. 1901.	1.144	" 43	"
Сума	1,314.325	кор. 99	сот.

II. Стан чинний:

1. Позички удїлені на скрипти і векслі:			
а) стан на початку червня 1,146.570 к. 14 с.			
б) удїлено в червни 45.400 к. — с.			
разом 1,191.970 к. 14 с.			
в) сплачено в червни 16.084 к. 53 с.			
Стан з кінцем червня	1,175.885	кор. 61	сот
2. Готівка в касі з 30. черв. 1902	8.331	" 98	"
3. Цінні папери фонду резервового	8.587	" —	"
4. Цінні папери інші	42.560	" —	"
5. В щадниці почтовій (оборот чековий)	2.083	" 99	"
6. В інших товар. і банках	43.382	" 81	"
7. Рахунок біж. з товар. обезп. «Дністер»	28.000	" —	"
8. Ну рахунку різних сторін	35	" 60	"
9. Сальдо коштів адміністрації 5.453 " — "			
Сума	1,314.325	кор. 99	сот.

Членів прибуло 47 з 48 удїл., убуло остав з кінцем червня 1902 всіх членів 2.220 з 2.308 декларованими удїлами в сумі корон 115.400.
Стопа процентова від вкладок 4%, від позичок удїлюваних з провізією на кошти адміністрації 6 1/2%.
Львів 11. липня 1902.

Надіслане.

Водолічне заведенє і пенсіонат „КІСЕЛЬКА“ (Львів)
отворений цілий рік
приймає хорих на побут в пенсіонаті і до лічення амбулаторийного. — Всяких пояснєнь удїляє управитель заведеня
Др. Едмунд Ковальський
доцент гідротерапії на львівськїм університеті.
(10—10)

COLOSSEUM Ernesta Thorna
у Львові, в пасажи „ГЕРМАНА“ ул. Сонїшна
Найславнїша програма!
від 1. до 16. липня 1902.
При співучастї військової музики 80. п. п.
1) Марш. 2) Увертура. 3) Les 4 Colbergs, молодєнькі артисти. 4) The Romeo, японський акт фантастичний з групою какаду. 5) Сестри Marigold, англїйскї сьпівачки і тансерки. 6) Albino & Lydia, гімнастика на електричній лірі. 7) Орхєстра. Рекламограф. 8) Mira-Mare-Fontaine-Feerie, серпентиний танєць серед моря водограїв. 9) Музика 10. Nadrage, комїчний черево-бєсїдник. 11) Брата Zenary, сальонові акробати. 12. Американський біоскоп.
Що дня о 8. год. вечером велике представлєне. В недїлю і сьвята два представлєня. Що пятницї High-Life представлєне. Бїлєти вчаснїше можна замовляти і набути в конторї Пльона при ул. Кароля Людвика ч. 9. у Львові.

Студент Фїлософїї математик
приймає на час ферїй лекцію на село. Злогошеня на адресу:
Іван Боднар в Вовковї, п. Перемишляни.

ВІТРАКИ
цїлі зі стали або з залїза, перевисшаючі всі конкурєрційні системи, до порушувани млинів і господарських машин, будує
Антін Кунц
ц. і к. надворний доставець
в Mährisch Weisskirchen
Моравїя, Авєстрия.
1(14—24)

Конкурс.
Товариство «Шкїльна Помїч в Коломїї» пошукує від 1. верєсєня с. р. головного настоятеля до свого Інститута. Обовязки настоятеля суть: а) моральне домовє ведєне і надзїр над конвїкторами, за що він перед Видїлом Товариства відповїдає і від Видїлу одержує інструкції; б) весь час, коли конвїктори дома, перебувати з ними.
За свїй труд дістає настоятель мешканє, харч і правє в Інституті і 20 К місячно; надто вільно єму удїляти лекцій конвїкторам за окремою винагородою. Угода обовязує цїлий рік шкїльний, вільно однакож з кінцем першого курсу уступити за попередним двомісячним виповїдженєм. Подавати ся можуть абїтурїєнти гімназияльнї і академики до першої половини ферїй (15. сернїя) с. р. на руки голови.
Від Видїлу тов. «Шкїльна Помїч в Коломїї».
Коломїя дня 4. липня 1902.
С. Недїльський голова
Іван Бїлик писар.

Складайте свої оцадности в Дністрі!
Товариство взаємного кредиту, стоваришенє зареєстрованє з обмеженою порукою у Львові, Ринок ч. 10. дїм «Просьвітї»
приймає вкладки щадничі і опроцентовує їх по 4% від ста.
Стан вкладок 31. грудня 1901 900.193 К 53 с. на 1.063 книжочках.
удїляє своїм членам позичок на векслі і скрипти за інтабуляцією або при відповідній поруці на 5 1/2% і 1% додатку на кошти адміністрації. Сплату позичок розкладає «Дністер» догідно також до 10 лїт. Членом може бути тільки член обезпечений в «Дністрі», від огню. Удїл членський виносить 50 К, висовє 2 К. Удїли влаченї по день 31. грудня 1901: 81.169 К 37 с. Членів було: 2.006. Стан позичок: 869.245 К 4 с.
удїляє рікрїчно з чистого зиску датки на публичні добродїйні рускі цїли — на церкви, бурси, школи і т. д. — До кінця року 1901 удїлено 8.840 К.
Інформаций в справах позичок удїляють агєнти і Дирекция.

Ц. к. упр. гал. акц.
Банк Гїпотечний
Віддїл депозитовий
приймає владї і виплачує завдатки на рахунок біжучий, приймає до перєховани папери вартїстї і дав на них завдатки.
Крім того впроваджєно подїбно як в інституциях заграничних т. зв.
Депозити сховковї (Safe Deposits)
За оплатою 25 до 35 кр. а. в. річно, депозитар дістає в сталєній касї ланцїрній сховок до виключного ужитку і під власним ключєм, де безпечно і дискретно перєховувати може своє майно або важні документи.
Під тим вєглядом поробив Банк гїпотечний як найдогіднїший зарядженя. Приписє догідно того рода депозитів одержати можна безплатно у віддїлі депозитовий.

Найновїший твір
Л. Лопатиньського
„ПАРАЦЯ“
комедия в 3 актах зі сьпївами
(з побуту лїтників)
вїдзначає ся невичєрпаням ювіляльним гумором і жвавим дїяльогом. Ся комедия збогачує знатно галєрию типів у наших народних штуках так з кругів сєлян, як і мїщухів. Сьмїшнїсть ситуацій і характерів розміщена рівномїрно між мужиків і панів, і тому ся комедия надає ся надзвичайно до вистав по читальнях, бо сєлянин не буде тут бачив себе як звичайно в комедїї упасїдженим недотєною, але протївно має нагоду посьмїяти ся трохи і з мїстових лїтників. Попри те все сей твір носить на собі знамя етичної і патріотичної сьвідомости.
— Цїна 2 кор. —
Набути можна у накладчика С. Горуна у Львові, пл. Дємбровєского ч. 1, і в книгарнях.
Начєрки
Олексї Кузьми
I. том
можна набувати в Ставропільській Книгарнї у Львові по цїні 2 К за гарно опрєвл. примїрник. (1 лїт. перєсл. о 45 сот. бїльше).